

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет (інститут) іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

КОГНІТИВНІ, ПРАГМАТИЧНІ ТА МУЛЬТИМОДАЛЬНІ АСПЕКТИ
ВІДЕОДИСКУРСУ

підготовки здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності В 11 Філологія

освітньо-наукової програми
Поліпарадигмальність іншомовних дискурсів

Силабус освітнього компонента «КОГНІТИВНІ, ПРАГМАТИЧНІ ТА МУЛЬТИМОДАЛЬНІ АСПЕКТИ ВІДЕОДИСКУРСУ» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Розробник:

Крисанова Тетяна Анатоліївна, професор кафедри практики англійської мови, доктор філологічних наук, професор

Погоджено

Гарант освітньо-наукової програми:

Крисанова Т. А.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови протокол № 1 від 29.08.2025 р.

Завідувач кафедри:

Коляда Е. К.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки Спеціальність В11 Філологія Освітньо-наукова програма "Поліпарадигмальність іншомовних дискурсів"	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1
		Семестр 1-ий__
		Лекції 10 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) 14 год. Лабораторні ____ год. Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
Мова навчання	українська, англійська	
	Форма контролю: залік	

II. Інформація про викладача

ППП Крисанова Тетяна Анатоліївна
Науковий ступінь доктор філологічних наук
Вчене звання професор
Посада професор кафедри практики англійської мови
Контактна інформація +380(332)799866
krysanova@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Очні консультації: у день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Когнітивні, прагматичні та мультимодальні аспекти відеодискурсу» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Курс зосереджений на аналізі відеодискурсу як середовища смислотворення в аудіовізуальній комунікації. Розглядаються когнітивні механізми інтерпретації, прагматичні

параметри мовленнєвої взаємодії та принципи узгодження вербальних, візуальних і аудіальних ресурсів у межах єдиного відеоповідомлення. Особлива увага приділяється контекстуальній зумовленості інтерпретації. Вивчення курсу є актуальним у зв'язку з поширенням мультимодальних медійних форматів у соціальному просторі, що потребує від дослідників здатності комплексно аналізувати відеоматеріали і робити обґрунтовані висновки. Курс формує здатність до теоретично вмотивованого аналізу відеоматеріалів як типу дискурсу та до аргументованого представлення результатів у науковій дискусії, підтримуючи дослідницьку автономію аспірантів у межах сучасних підходів до дискурсивного аналізу.

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента базується на знаннях англійської мови на рівні C1.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента – сформувати у здобувачів освіти здатність до комплексного теоретично обґрунтованого аналізу відеодискурсу як специфічного виду медійної комунікації та розвинути навички інтерпретації смислу через взаємодію вербальних, візуальних і аудіальних ресурсів.

Мета зумовлює виконання таких завдань:

- розглянути відеодискурс як комплексний феномен, що поєднує вербальні та невербальні аспекти комунікації;
- проаналізувати когнітивні особливості, які лежать в основі смислотворення у відеодискурсі;
- виявити прагматичні аспекти комунікації у відеодискурсі;
- ознайомити з методами мультимодального аналізу відеодискурсу;
- розвинути навички інтегрованого аналізу вербальних, візуальних і аудіальних компонентів відеодискурсу.

3. Soft skills.

Вивчення ВОК сприятиме формуванню таких особистісно-комунікативних якостей:

- професійна комунікація – чіткість викладу, ведення аргументованої дискусії, робота із заувагами, упевнена презентація результатів;
- етична взаємодія – дотримання норм академічного етикету, повага до альтернативних позицій;
- колаборативність – конструктивна групова робота, відповідальність за спільний результат;
- саморегуляція – планування діяльності, управління часом, підтримання стабільної продуктивності;

- критичне мислення та адаптивність – зважене прийняття рішень і гнучке коригування дій.

4. Структура освітнього компонента.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Відеодискурс як об'єкт дискурсивного аналізу						
Тема 1. Відеодискурс як форма соціальної комунікації: структурні та функційні параметри	19	2	2	14	1	ДС+ РМГ 10
Тема 2. Когнітивні засади інтерпретації відеодискурсу.	19	2	2	14	1	ДС+ ІРС 10
Тема 3. Прагматичні параметри відеодискурсу.	20	2	2	14	2	ДС+ ІРС 10
Разом за модулем 1	58	6	6	42	4	30
Змістовий модуль 2. Методологія аналізу відеодискурсу						
Тема 4. Мультимодальність як принцип організації відеодискурсу.	20	2	2	15	1	ДС+ ІРС+ Т 10
Тема 5. Семіотичні ресурси відеодискурсу.	20	2	2	15	1	ДС+ РМГ 10
Тема 6. Когнітивно-прагматичний аналіз відеодискурсу: практичний модуль.	22		4	16	2	ДС+ ІРС+ Т 20
Разом за модулем 2	62	4	8	46	4	40
Види підсумкових робіт (за потреби)						Бал
Контрольна робота (за наявності)						30
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота.

Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 3

Тема	Кількість годин	Завдання для самостійного опрацювання
Тема 1. Відеодискурс як форма соціальної комунікації: структурні та функційні параметри.	14	1. Проаналізувати 2 соціальних відео і визначити їх комунікативну функцію. 2. Підготувати порівняльну таблицю: відеодискурс vs текстовий дискурс.

Тема 2. Когнітивні засади інтерпретації відеодискурсу.	14	1. Проаналізувати когнітивні механізми інтерпретації обраного відеофрагмента. 2. Прореферувати наукову статтю з тематики когнітивної інтерпретації відеодискурсу. Визначити принципи когнітивної організації відеодискурсу. Сформулювати етапи для майбутнього аналізу власних кейсів.
Тема 3. Прагматичні параметри відеодискурсу.	14	1. Описати роль контексту (платформа, соціальна ситуація, тип аудиторії) у відеодискурсі. Порівняти вплив різних платформ (YouTube, TikTok, Facebook тощо) на форму та стиль відео: тривалість, темп, інтерактивні елементи. 2. Скласти міні-аналіз соціальної ситуації, в якій відео функціонує: що мотивує створення і поширення відео, які комунікативні цілі переслідує.
Тема 4. Мультимодальність як принцип організації відеодискурсу	15	1. Порівняти підходи до поняття мультимодальності та підготувати презентацію з їх аналізом. 2. Провести мультимодальний аналіз обраного відео.
Тема 5. Семіотичні ресурси відеодискурсу.	15	1. Проаналізувати смислотвірний потенціал семіотичних ресурсів відеодискурсу, виділити їх функційні особливості. 2. Вибрати два різних відео та порівняти використання семіотичних ресурсів. Підготувати аналітичну записку як різне поєднання ресурсів впливає на смислотворення.
Тема 6. Когнітивно-прагматичний аналіз відеодискурсу: практичний модуль.	16	1. Провести когнітивно-прагматичний аналіз обраного відео. 2. Представити результати у формі короткої наукової доповіді.
Разом	88	

IV. Політика оцінювання

Освітній процес та контроль його результатів здійснюється згідно з [Положенням про організацію освітньо-наукового процесу здобувачів вищої освіти на третьому \(освітньо-науковому/освітньо-творчому\) та науковому рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#). Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність з ОК, де форма контролю залік – 100 балів.

Поточний контроль здійснюється викладачем на практичних заняттях протягом семестру. Метою поточного контролю є перевірка рівня знань здобувача вищої освіти під час виконання різного виду завдань на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант на кожному практичному занятті – 10 балів.

Політика щодо відвідувань занять: під час вивчення дисципліни здобувач освіти відвідує лекції та практичні заняття, виконує самостійну роботу і отримує консультації. На лекціях заохочується інтерактивна участь здобувача освіти в обговоренні актуальних тем. На практичних заняттях здобувач освіти бере активну участь в дискусії, виконує практичні завдання самостійно та в малих групах, а також виконує письмові завдання. Усі практичні заняття потребують ретельної самостійної підготовки із використанням рекомендованої літератури, а також додаткових інформаційних джерел. Практичні заняття передбачають практику в говорінні, читанні, письмі, аудіюванні та перекладі. Здобувач освіти отримує оцінку на кожному занятті за кожне виконане завдання (згідно із силабусом).

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності. Обов'язковим є дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності, що включають: самостійне виконання всіх видів робіт і завдань, передбачених силабусом; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності і джерела інформації. У разі виявлення випадків академічної недоброчесності завдання не оцінюється й здобувач освіти отримує нове завдання. Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедайннів і перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. Пропущені заняття відпрацьовуються здобувачем освіти згідно з погодженим з викладачем індивідуальним графіком у разі недостатньої кількості балів для отримання мінімальної позитивної оцінки з дисципліни.

Додаткові (бонусні) бали. З метою стимулювання науково-дослідницької діяльності здобувачам вищої освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій тощо, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. У випадку, якщо здобувачі вищої освіти мають опубліковані тези і статті в українських та/або зарубіжних наукових виданнях і їх проблематика відповідає тематиці

вибіркового освітнього компонента згідно з силабусом, здобувач освіти отримує додаткові бали до поточного контролю: 3 бали – за тези доповіді/нефахову статтю; 5 балів – за фахову статтю.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти:

9-10 балів – здобувач освіти демонструє компетентність комплексно та творчо вирішувати поставлене завдання; вільно володіє метамовою та доречно послуговується спеціальною термінологією; грамотно аргументує власну точку зору; влучно ілюструє відповідь прикладами, залучаючи відомості із самостійно опрацьованої літератури.

8-7 балів – здобувач освіти демонструє компетентність вирішувати поставлене завдання; правильно розкриває основний зміст матеріалу; володіє метамовою, застосовує спеціальну термінологію; вміє працювати з додатковими джерелами; його відповіді, однак, не завжди повні, містять деякі неточності у викладі інформації, хоча помилки є несуттєвими.

5-6 балів – здобувач освіти відтворює половину навчального матеріалу; допускає суттєві помилки у викладі основної інформації, відповідаючи на запитання; не бере участі у дискусії при обговоренні інших питань; не вміє сформулювати чіткі висновки; метамовою володіє погано та плутається в основних термінах.

3-4 бали – відповідаючи на запитання, здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу; допускає суттєві помилки у викладі інформації та не вміє сформулювати висновки; погано володіє спеціальною термінологією.

1-2 бали – здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом; у викладі інформації допускає численні помилки; не послуговується спеціальною термінологією; здобувач не вміє застосовувати знання на практиці.

V. Підсумковий контроль

Освітній процес та контроль його результатів здійснюється згідно з [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Для отримання заліку здобувачі освіти накопичують бали, отримані під час практичних занять, виконання самостійної роботи та написання тесту, який оцінюється 30-ма балами (15 питань, по 2 бали за кожну правильну відповідь).

Питання, які виносяться на залік.

1. Що визначає відеодискурс як окрему форму соціальної взаємодії?
2. Які структурні компоненти формують відеодискурс як цілісну систему?
3. У чому полягає функційна специфіка відеодискурсу порівняно з вербальним текстом?
4. Як аудіовізуальна форма впливає на процес інтерпретації?
5. Яку роль відіграє контекст у смислотворенні у відеодискурсі?

6. Яку роль відіграє досвід реципієнта в інтерпретації?
7. У чому специфіка емоційного залучення під час перегляду відео?
8. Як визначити комунікативну інтенцію відео?
9. Які прагматичні чинники впливають на інтерпретацію відео?
10. Як взаємодіють адресант, повідомлення і реципієнт у відеодискурсі?
11. Яким чином відео формує світогляд аудиторії?
12. Як реалізується вплив аудіовізуальних засобів на аудиторію?
13. Що означає мультимодальна організація відеодискурсу?
14. Як взаємодіють вербальні й невербальні компоненти у творенні смислу?
15. Яку роль відіграє зображення у структурі відео?
16. Як звук впливає на інтерпретацію візуального ряду?
17. Яку роль відіграє вербальний компонент у смислотворенні у відеодискурсі?
18. Як відбувається поєднання раціонального та емоційного компонентів у відеодискурсі?
19. Які принципи інтеграції модальностей у відео?
20. Які типи знаків функціонують у відеодискурсі?
21. Яку роль відіграють невербальні засоби актуалізації емоцій?
22. Як просторові й тілесні елементи беруть участь у смислотворенні?
23. У чому полягає аналітичний потенціал семіотичного підходу до відео?
24. Які етапи аналізу соціального відео в межах когнітивно-прагматичного підходу?
25. Які критерії дозволяють інтерпретувати емоційний вплив відео?
26. Як поєднати опис модальностей із поясненням інтерпретації?

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Крисанова Т. А. Англomовні соціальні відео як об'єкт лінгвістичного дослідження: дискурсивні характеристики. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія.*

Журналістика. 2025. Том 36 (75). № 2 Ч. 1. С. 110-117. <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.2.1/17>

Крисанова Т. Анотація як інструмент мультимодального аналізу: від тексту до смислу. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Methodика викладання іноземних мов*. 2024. № 100. С. 29–38. <https://doi.org/10.26565/2786-5312-2024-100-03>

Couldry N., Hepp A. *The Mediated Construction of Reality*. Cambridge: Polity Press, 2016. 280 p.

Goodwin C. Video and the analysis of embodied human interaction. In: Kissman U. (ed.). *Video Interactional Analysis: Method and Methodology*. Berlin: Peter Lang, 2009. P. 21-40.

Krysanova T. From climate crisis to polycrisis: integrating verbal, visual, and cinematic resources in environmental protection videos. In Parnell T., Hout van T., and Del Fante D. (Eds.) *Critical Approaches to Polycrisis: Discourses of Conflict, Migration, Risk, and Climate*. London: Palgrave Macmillan, 2025. Pp. 145-168. (https://doi.org/10.1007/978-3-031-76966-5_10)

Krysanova T. Unveiling the eco-storytelling: multimodal layers of meaning in Greenpeace's environmental videos. *Cognition, Communication, Discourse*. 2024. № 28. Pp. 33-57.

<https://doi.org/10.26565/2218-2926-2024-28-03>

Krysanova T. Meaning-making in Trump's anti-Biden political campaign commercials: Multimodal perspective. In Butler, R. (ed.). *Political Discourse Analysis: Legitimisation Strategies in Crisis and Conflict*. Edinburgh University Press, 2024. P. 123-144. <https://doi.org/10.1515/9781399523202-011>

Wang, Q. Digital Intimacy: A Multimodal Discourse Analysis on ASMR Videos. *Open Access Library Journal*, 10. 2023. <https://doi.org/10.4236/oalib.1110538>

Wei L., Hua Z. (Ed.). *Multimodality and Translanguaging in Video Interactions*. Cambridge: Cambridge University Press, 2023.